

Alpina Snowmobiles S.r.l.

Rovaniemi, 07.09.2018

36100 Vicenza, ITALY

ja

Polartec Motor Oy

Ylitornio, FINLAND

c/o

Lex Barents Oy

PL 200

96101 Rovaniemi

LAUSUNTO LVM:N LUONNOKSEEN HALLITUKSEN ESITYKSESI NK. RASKAITA MOOTTORIKELKKOJA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN UUDISTAMISEKSI

Raskaita moottorikelkkoja valmistava italialainen Alpina Snowmobiles S.r.l. sekä heidän suomalainen maahantuojansa Polartec Motor Oy antavat seuraavat kommentit LVM:n nk. raskaita moottorikelkkoja koskevan lainsäädännön uudistamista koskevaan luonnokseen hallituksen esitykseksi. Lisäksi yhtiöt antavat samalla tiedoksi ko. lainsäädäntöhankkeeseen liittyvää Suomen TRIS-notifikaatiota koskevat kommenttinsa, jotka on lähetetty EU-komissiolle tämän pyynnöstä. Samalla yhtiöt huomattavat, että lainsäädännön uudistushanke koskettaa EU-oikeuden vastaista nykylainsäädäntöä, jota koskevan kantelun yhtiöt ovat tehneet EU-komissiolle joulukuussa 2017, Euroopan Unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) artikloiden 34 ja 36 tarkoittaman tavaroiden vapaata liikkumista koskevan ylikansallisen ja välittömästi velvoittavan sääntelyn loukkauksen johdosta.

Lausunnon antajat toteavat ensinnäkin, että lakiluonnos ei poista joulukuussa 2017 tehdyn EU-oikeuden loukkausta koskevan kantelun osoittamaa räikeää EU:n perussopimuksen vastaista sääntelyä, jolla EU-oikeuden vastaisesti rajoitetaan EU:ssa valmistettujen ja CE-merkittyjen tuotteiden vapaa liikkumista, niiden käyttämistä koskevien mittavien rajoitusten avulla. Päinvastoin, lakiluonnoksen mukainen lainsäädäntö loukkaisi räikeällä tavalla EU-oikeutta, sillä se rikkoo SEUT:n artikloiden 34 ja 36 tarkoittamia ja välittömästi velvoittavia oikeuksia asettaessaan pääsääntöisen käyttökiellon vastoin Euroopan Unionin Tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistettuja kriteerejä. Lisäksi käyttökiellosta mahdollisesti myöhemmin tehtäviä poikkeuksia koskeva sääntely rikkoo EUT:n oikeuskäytännössä asetettuja vaatimuksia.

EU-oikeuden loukkausta koskevat yksityiskohtaiset perustelut löytyvät lausuntoon liitetystä kommentista, jotka EU-komission pyynnöstä on lähetetty EU-komissiolle 05.09.2018 sekä julkaistu TRIS-tietokannan kautta samana päivänä. Yhteenvedonomaaisesti voidaan todeta, että lakiluonnoksen mukainen lainsäädäntö loukkaa sekä:

- tavaroiden vapaan liikkuvuuden rajoittamisen *välttämättömyyttä* koskevaa vaatimusta,
- tavaroiden vapaan liikkuvuuden rajoittamiseen käytetyn sääntelyn *tehokkuutta* välttämättömästi suojelua vaativan edun (hengen, terveyden, ympäristön) suojaamisessa,
- tavaroiden vapaan liikkuvuuden rajoittamisen *suhteellisuutta*.

siten kuin ne on määritelty EUT:n ko. kysymyksiä koskevassa mittavassa oikeuskäytännössä (ks. erityisesti *Mickelsson & Roos (C-142/05)* sekä *Sandström (C433/05)*). Lisäksi lakiluonnoksen mukainen lainsäädäntö loukkaa em. oikeuskäytännössä (ks. em. oikeustapausten 38. kappaleet) asetettuja lisävaatimuksia EU:ssa valmistettuja tuotteita koskeville käyttökielloille, vaikka nämä täyttäisivätkin em. kolme kriteeriä:

- viranomaisilla on velvollisuus käyttökieltoja koskevien poikkeusalueiden määrittelyyn
- viranomaiset ovat täyttäneet em. velvoitteensa
- em. veloitteet on täytetty käyttämällä lainsäädännössä määriteltyjä kriteerejä
- em. veloitteet on täytetty kohtuullisessa ajassa lainsäädännön voimaantulosta.

Lakiluonnoksen mukainen lainsäädäntö ei tule täyttämään näitäkään kriteerejä. Vaikka lausuntokierroksella oleva lakiluonnos tulotaisiin lukuisista EU-oikeuden loukkauksista huolimatta jostain syystä säätämään ja voimaansaattamaan, on se EU-oikeuden nk. vilpittömän yhteistyön periaatteen sekä etusijaperiaatteen mukaisesti *kaikkien Suomen viranomaisten toimesta jätettävä soveltamatta* niiltä osin kuin se loukkaa SEUT artikloiden 34 ja 36 tarkoittamia oikeuksia. Voidaan pitää siis kovin valitettavana, että luonnoksen valmistelussa ei ole lainkaan huomioitu EU-oikeuden sääntelylle asettamia vaatimuksia ja rajoituksia.

Edellä kuvatusta EU-oikeuden ilmiselvästä loukkauksesta johtuen, lakiluonnosta tulisi pikimmiten muuttaa luopumalla pääsääntöisestä käyttöoikeuden rajoituksesta Suomen tärkeimmillä lumiajoneuvojen yleisillä liikenneväylillä. Pääsääntönä on oltava vapaa käyttöoikeus, jota rajoitetaan ajoneuvoja koskevilla nopeus-, paino-, korkeus- tai leveysrajoituksilla, kuten tapahtuu kaikkien muidenkin ajoneuvotyyppien osalta.

Samalla tulee poistaa EU-oikeuden loukkaukset myös muilta osin, lopettamalla raskaiden moottorikelkkojen perusteeton syrjintä maastoliikennelain 24 §:n tarkoittamilla metsäteillä.

Mikäli liikenneturvallisuussyistä halutaan rajoittaa moottorikelkkailureiteillä liikkuvien ajoneuvojen käyttöä, tulisi sääntelyn perustua turvallisuusriskien yksityiskohtaiseen analyysiin, kuten EUT:n oikeuskäytännössä on edellytetty.

Ensisijaisena vaihtoehtona on tuolloin käytettävä muiden ajoneuvotyyppien sääntelyssä käytettyjä mekanisme ja eli:

- ajokorttivaatimuksia (Ruotsissa vaatimuksena B-luokan ajokortti),
- ajoneuvojen paino-, leveys-, pituus- ja/tai korkeusvaatimuksia,
- varoitussignaalien, esimerkiksi oranssin vilkkuvan valon käyttöä näkyvyydeltään haastavilla alueilla,
- nopeusrajoituksia.

Mikäli edellisten lisäksi on dokumentoitua tarvetta lisäsääntelylle, yhtenä käytännöllisimpänä vaihtoehtona voidaan pitää ajoneuvotyyppien tarkempaa määrittelyä esimerkiksi rajoittamalla raskaiden moottorikelkkojen leveyttä sekä ajoneuvojen painopisteen korkeutta, säätämällä raskaat moottorikelkat telavetoisiksi, enintään 2-telaisiksi ajoneuvoiksi. Kaksitelaisen ajoneuvon painopiste ei teknisistä syistä johtuen voi nousta kovin korkeaksi mutta 4-telaisen ajoneuvon painopiste on huomattavasti korkeammalla, joka johtaa vahinkoriskien merkittävään kasvuun yhteentörmäystilanteissa.

Lopuksi on syytä harkita lainsäädännön terminologian johdonmukaistamista tavalla, joka helpottaisi lainsäädännön päivittämistä tulevaisuudessa. Lakiluonnoksessa käytetyn moottorikelkka-terminologian sijasta olisi ajoneuvolainsäädännössä syytä käyttää moottorikelkkaa-termiä yleisterminä, joka kattaisi sekä *kevyet* että raskaat moottorikelkat. Moottorikelkat olisivat siten omapainoltaan alle 800 kg painoisia, telavetoisia moottorirekiä. *Kevyet* moottorikelkat määriteltäisiin tuolloin nykyisen lainsäädännön mukaisesti alle 500 kg painoisiksi ja raskaat moottorikelkat lakiluonnoksen mukaisesti omapainoltaan 500-800 kg painoisiksi moottorikelkoiksi.

Alpina Snowmobiles S.r.l. sekä Polartec Motor Oy:n puolesta

Petri I Keskitalo

Dr. juris, VT

Lex Barents Oy